

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.

Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica —
Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.
Nefrankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter
nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega zna-
čaja stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane petina enostolpna vrsta
Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša
mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—, Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 17

Sobota, 2. marca 1935

Leto X

Vloga Rusije v mednarodni politiki

V mednarodnem političnem življenju stojita po konferencah v Rimu v ospredju vprašanja vzhodnega in srednjeevropskega pakta, ki naj bi zagotovila meje in mir na vzhodu in jugovzhodu Evrope. Hitlerjevska Nemčija, ki ne odklanja takozvane letalske konvencije zato, da bi Anglijo oddvojila od Francije in Rusije, nikakor ni navdušena za ta dva pakta, ker si noče vezati rok napram Rusiji in jugovzhodu. Njena diplomatska igra, ki jo podpira Poljska, hoče napraviti razdor med Francijo in njenimi vzhodnimi zavezniki, da bi mogla potem s pomočjo Poljske in Japonske prosto operirati proti osamljeni sovjetski uniji, istočasno bi pa dobila proste roke proti državam male antante in balkanskega sporazuma. Tako je danes pri obravnavanju vzhodnega in srednjeevropskega pakta težnja situacije v odnošjih do Rusije.

Ako se govori danes o priznanju in o zvezah z Rusijo, ni to nobeno absolutno govorjenje, ker gre tu za dva bloka: za blok, ki hoče zagotoviti svetovni mir, proti fašistovskemu bloku, ki se igra z vojno.

Jugoslavija je najvažnejša država v mali antanti in na Balkanu in njena zunanja politika je velikega pomena za evropski mir, s tem pa v prvi vrsti tudi za domače razmere. Državljanji se morejo le tedaj povsem posvetiti ureditvi notranjih gospodarskih, političnih in kulturnih razmer, ako jih ne ogroža vojna.

Zato naš volivni proglas, ki daje glavne smernice vsemu življenju, kako naj bi se razvijalo v interesu ogromne večine našega delovnega prebivalstva, zahteva, da se naša zunanja politika vodi edino-le tako, da bo skrbela za svetovni mir in se zatirala vsaka nevarnost fašistovskih pustolovščin in vojne. Zato zahtevamo v svojem proglasu predvsem »popolno priznanje sovjetske Rusije in njeno sodelovanje v organiziranju miru in gospodarskega sodelovanja.« To je ena najvažnejših zunanje-političnih zahtev, ker je najtesneje združena z bodočnostjo našega naroda. To zahtevo poudarjamo jasno in konkretno edino-le mi. To ni slučajno; kajti kakor imamo le mi jasne smernice za ureditev srečne bodočnosti našega naroda doma, tako presojamo tudi zunanjo politiko s stališča tistih, ki tvorijo jedro in cvet naroda. Vsi prijatelji miru na Balkanu in v Evropi bodo zato podprli našo listo delovnega ljudstva Jugoslavije!

Krvave obsodbe v Španiji

16 socialistov obsojenih na dosmrtno ječo

Pred vojnim sodiščem v Gijonu na Španskem se je dne 25. februarja zaključil proces zaradi upora proti 22 socialistom. Na dosmrtno ječo je bilo obsojenih 16 obtožencev in 120.000 peset globe. Trije obtoženci so bili obsojeni na tri leta ječe, trije pa oproščeni.

Vojno sodišče v Ovideju pa je obsodilo dva obtoženca na dosmrtno ječo.

Vseh »nezadovoljnežev« pa reakcija s tem le ne bo potaknila po ječah.

Mi glasujemo za delavsko listo!

V teku so priprave za postavitev naše socialistične delavsko-kmečke liste.

V najkrajšem času bodo postavljeni tudi kandidati, ki pa jih bodo odobrili zaupniki in volilci.

Naša lista se postavlja od spodaj navzgor, ne obratno.

Ne verujte torej listom, ki pišejo o naši listi in že imenujejo razne kandidate.

Pripravimo se, da bomo kot en mož glasovali za našo listo!

Delavci, lahko ste samozavestni!

Oglejte si dobro ta volivni boj, ki se razpleta pred nami! Zmagoslavno »Jutro« nima nobenega vpliva na politični razvoj: na »nacionalni fronti« se uveljavljajo sami osebnim nasprotniki »Jutrovega« konzorcija. Gospodarji »Jutra« se zavedajo, da se morajo omejiti le na kriminalno kroniko in male oglase, ker sicer jim ugasne še »Jutro« samo, in s pritajeno jezo objavljajo razne kandidate skreganih »prijateljev«. Tolažijo se samo z enim: kakor so ti zdaj izdali nas, ki smo jih spravili na površje, tako bodo najbrže izdali tudi druge, ko bo njim slaba predla.

Mogočni in prehitro modri »Slovenec«, ki je do nedavnega na vse pretege hvalil predsednika vlade, se peča zdaj — s habsburškim in abesinskim vprašanjem, škof pa prepoveduje duhovnikom vmešavanje v volivni boj, ker vidi, da bo s tem zmanjšal blamažo klerusa.

Tako mogočne so se delali eni kot drugi, danes pa se hodijo ponujati na vse strani in se v nesreči tolažijo edino s tem, da prede slaba tako Knafeljevi kakor Kopitarjevi ulici.

Oboji so nešteto krat tolažili svoje pristaše, da je marksizem mrtev. Pa glej sedaj! Marksisti so se prvi opredelili v novo nastalem političnem položaju in prvi izdali svoj proglas, ki je brez vsakih fraz, in vsebuje samo konkretne življenjske zahteve ljudskih množic. Drugi še niso prišli iz kupčij in pogajanj nikamor naprej, po delavskih okrajih pa gre od moža do moža glas in poziv: Če hočemo rešiti delovno ljudstvo Jugoslavije, moramo temeljito prezračiti vso to zatohlost, moramo izvoliti svoje

predstavnik, ki bodo dali našemu narodu ne na novo pogrevanih fraz, temveč mu zagotovili življenje in svobodo. Med delavstvom je danes tak elan, taka sloga, taka trdna zavest, kot je še ne pomnimo.

Meščansko časopisje je moralo v tem tednu nejevoljno priznati veliko ojačenje socializma po vsem svetu: v Franciji in Angliji so dali temeljite lekcije klerikalcem in fašistom, v Švici so proti vsem drugim grupacijam dosegli skoro polovico vseh oddanih glasov — in tudi v Nemčiji se jasni nebo: najslavnejši angleški novinar W. Steed piše v »Tortnightly«: »Po vsej Nemčiji se opaža živa agitacija, ki jo vodi takozvana »socialistična akcija«. Ona ima milijone pristašev tudi med mladino, ki zelo tiho in vztrajno dela proti nacional-socializmu.«

Kapitalizem z vsemi svojimi pristaši je zbeگان. Vidi, da se trajno ne more držati ne s pomočjo fašizma, ne klerikalizma. Delavski razred pa, preizkušen v bridkih ponižanjih preteklih let, vstaja, ne da bo zopet izpil kelih trpljenja, ampak da bo zmagal. — Mesec maj je mesec proletarskega vstajenja! 5. maj naj bo dan prve zmage delovnega ljudstva Jugoslavije!

Nasprotniki imajo pravico do maldolušja. Za delavce pa velja baš nasprotno: z vsem pogumom je treba iti v volivni boj in zbrati okrog sebe tudi kmete, obrtnike in intelektualce! Ker delavstvo ne gre v ta boj samo z zahtevami, ki se tičejo industrijskega proletariata, ampak pozivajo v eno fronto vse protikapitalistične in protifašistične sile.

Številke obtožujejo

Posledice kapitalistične krize

V današnji družbi imamo stvari, ki jih normalni človek težko ume. Odkod in zakaj imamo danes strahovite socialne pojave, ki mečejo vso pezo na delovne sloje in male stanove.

Vsekakor iz zanesljivega statističnega poročila »Pomožnega odbora« pri Društvu narodov, ki je pa nedvomno prejel tudi nepopolne podatke, ker vsaka država skriva socialno bedo, navajamo te-le podatke:

»V minulem letu 1934 je umrlo od glada okoli 2,400.000 ljudi in 1,200.000 jih je izvršilo samomor iz strahu pred gladom, oziroma zaradi socialne bede. Statistično je pa tudi gotovo, da je bilo v Ameriki in nekaterih evropskih državah ter v Avstraliji en milijon vagonov žita, 267

vagonov kave, 560 meterskih centov sladkorja ter mnogo drugega blaga, mesa, mleka itd. uničenega, da niso padle visoke cene blagu.

Pojasnjevanje je nepotrebno.

Kongres nemške socialne demokracije na Čehoslovaškem

Nemška socialno-demokratska stranka bo imela svoj kongres dne 3. do 5. maja t. l. v Teplice-Schönau.

Kongres bo manifestacija socialnopolitičnega dela. Stranka bo izpremenila svoj statut, da ga spravi v ožje sodelovanje s češkim soc.-dem. gibanjem, ki je prineslo delavstvu mnogo uspehov in ojačilo njega politično moč.

Širite naš list!

Izborni proglas vlade g. Jevtića

Beograd, 26. II. Danas je kraljevska vlada izdala slijedeći izborni proglas:

Jugosloveni! Po ustavnim propisima ove godine obnavlja se narodna predstavništvo: senat in narodna skupština. Dopunski izbori za senat već su izvršeni 3. februara a izbori za narodnu skupštinu izvršit će se 5. maja o. g. Jugoslavenski narod prema tome pozvan je da 5. maja jasno i odlučno kaže svoju riječ koja se tiče budućnosti Jugoslavije i napretka cijele nacije. Naš ujedineni narod na svim stranama naše prostrane otadžbine mora biti do potpunosti svijestan velike odgovornosti, koja leži na njemu u ovom času južnoslavenske historije. Treba i ovom prilikom pokazati da će cijeli narod do posljednjega daha braniti i očuvati veliko djelo Tvorca Jugoslavije za koje je djelo On sa svoje strane prinio najveću moguću žrtvu — život Svoj. Smrt Višeskokog Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja pokazala nam je šta je naša najsvetija dužnost, kako prema Uzvišenom Nasljedniku Njegovom tako i prema narodu i državi. Veliki Kralj poginuo je na braniku države i nacije. Stoga je dužnost svih sinova ove zemlje da stanu na taj isti branik i da obezbjeđe svetinju naše nacionalne budućnosti. Svako ustezanje i svako odricanje u izvršenju te prve dužnosti bit će neizmjerne nacionalni grijeh. Neka nitko ne pomisli da djelo narodnog ujedinjenja može i smije ma od koga i ma čime biti ugroženo ili oštećeno. Stoljeća stoje iza nas, stoljeća stoje ispred nas. More najbolje krvi je proliveno za Jugoslaviju i more krvi može biti još proliveno, ali Jugoslavija će ostati jedna, nedjeljiva i vječna. Jugoslaveni! Kraljevina Jugoslavija predstavlja našu ostvareni nacionalni ideal u našoj nacionalnoj državi. Narodno jedinstvo i državna cjelina obezbjeđeni današnjim ustavnim poretkom neprikosnoven su načela unutrašnjeg državnog života, koja snažno podižu jugoslavensku naciju na visinu jedne solidarne cjeline. To jedinstvo i ta cjelina stoje iznad svakoga pojedinca i iznad svake političke partije, kao opće narodno dobro i kao velika narodna tekovina. Ustav kraljevine Jugoslavije pruža sve mogućnosti za savremenu organizaciju i snažan razvoj nacionalnog, socijalnog, privrednog i kulturnog života našega naroda. Mi stoga moramo nastojati da se u duhu načela ustava potpuno i što prije trajno organiziramo cjelokupni državni i narodni život. U nacionalnom sjedinjavanju između dva vijeka različita po političkim i socijalnim stremljenjima mi moramo čuvajući svoju naciju imati trezvenu glavu za sadašnjost i bistro oko za budućnost. U razboritom poštivanju prošlosti i svetlihih političkih predaja narodnih mi moramo odlučno odbaciti sve zablude, koje su nas razjedinalvale i koje su kočile napredak u našem javnom i nacionalnom životu. Teška je i opasna zabluda svih onih koji misle da se naš državni život može vratiti na početnu godinu našeg državnog i narodnog ujedinjenja. Zabluda je vjerovati da se može preskočiti unazad čitavo jedno pokoljenje rođeno i odraslo u ujedinjenoj Otadžbini! — Zar je moguće bez opasnosti za samu naciju organizirati naš javni život po načelu iz prošloga vijeka ili na plemenskoj ili pokrajinskoj ili vjerskoj podjeli? Ne, to više nije moguće! Mi odajemo iskreno i duboko priznanje bivšim političkim partijama za sve korisne napore i za ve njihove historičke zasluge, ali savremeni narodni život i budućnost njegova traže od nas šire poglede i veće zamahe. Rastrojene i pokrajinski razdvojene naše negdašnje političke partije ne mogu više osigurati zdrav i napredan javni život. To je danas uvjerenje svega našeg naroda. S tim uvjerenjem a za dobro i napredak domovine mi pozivamo sve Jugoslavene u istinsku službu Kralju i narodu, bez obzira na kojoj su se strani nalazili u našoj ranijoj političkoj podvojenosti. Mi hoćemo da okupimo sve stvaralačke snage ove zemlje u jednu liniju, u jedan nalet za nacionalnu državu. Jugoslaveni! Nosilac zemaljske liste Bogoljub Jevtić, predsjednik ministarskog savjeta i ministar vanjskih poslova i svi kandidati na njegovoj listi odlučni su protivnici svih separatističkih, federalističkih ili povratničkih težnja. Na tom putu mi ćemo ustrajati do kraja, odlučno i neodstupivo. Kraljevska vlada kojoj je na čelu nosilac naše zemaljske liste izradila je cio svoj radni program i pristupila njegovom izvodenju odlučno i brzo. Taj program obuhvata mnogobrojna pitanja od kojih ovisi opstanak i sigurnost kako zemljoradnika tako i zanatlija, kako industrijalca tako i trgovca, kako radnika tako i činovnika. Ekonomski i finansijska pitanja su životna pitanja današnjice. Kraljevska vlada će njima posvetiti najveće svoje staranje. Prve mjere već su poduzete. One sadrže: smanjenje zemljarine za 20 posto, smanjenje poreza, smanjenje taksa, smanjenje željezničkih tarifa, kocen-

Srednji stan in socializem

Angleška organizacija zdravnikov v vrstah delavskih organizacij

Na veliki londonski manifestaciji delavske stranke je Morrisson poudaril, da tudi angleški srednji stan, kakor so pokazale zadnje londonske občinske volitve, prihaja na pot socializma. Da izvojujemo bodočo odločilno volilno zmago, bomo posvetili vse svoje sile.

razširiti pametne socialistične izobrazbe med množicami.

V Angliji je, v nasprotju z mnogimi evropskimi državami, zlasti po vojni, število, gospodarska sila in vpliv srednjemu stanu pripadajočih razredov in zaposlenecv (nameščenci, svobodni poklici, pa tudi strokovni delavci) presenetljivo naglo porasel, kar je v navideznem nasprotju z nekaterimi Marxovimi mnenji, zlasti na evropski celini. Tam si je znal pridobiti srednji stan v vseh poklicih, v trgovini in industriji, vplivnejšo in trdnjejšo pozicijo v mnogih področjih. Zaraditega so postali obenem samostojnejši in sprejemljivejši za obrambo svojih pravih interesov ter s tem

važen nov faktor v politiki.

Široki prosveti dostopni angleški srednji stan je polagoma spoznal, da utegne njega skrbi in bedo odpraviti le napredna stranka, ne konservativci in ne liberalci. Iz tega spoznanja je srednji stan volil v Londonu delavsko stranko, razentega je pa prav te dni glavni odbor strokovne delavske zveze odobril pristop pomembnega zdravniškega društva v Londonu, ki šteje nekaj tisoč članov.

Pristop te organizacije delavskega strokovnemu gibanju najjasneje dokazuje, da je srednji stan v Angliji prišel do pameti. Sklep zdravniške organizacije je popolnoma v soglasju z drugim »boljšim« proleterijatom, ki se tudi nagiba k socializmu. Pričakovati je, da bodo tudi druge neorganizirane panoge angleškega srednjega stanu sledile društvu zdravnikov. Politična združitev ročnih in duhovnih delavcev angleških srednjih stanov na podlagi socialnega čuta skupnosti, ni več sanj. Ni več daleč nje uresničenje, ker je že v velikih obrisih te pričetek.

Doma in po svetu

Nravnstvenost in značajnost. Neki slovenski list, katerega somišljeniki se najbrže ne udeležijo volitev v narodno skupščino, je napisal »zgrevan« članek o škodljivi nenravnosti in neznačajnosti v političnem in javnem življenju. List ima precej prav. Ljudje begajo iz stranke v stranko, menjavajo naziranja in načela še hitreje kakor srajco. O to so grde stvari! Od enih so grde, ker kupujejo pristaje s protekcijo, od enih, ker terorizirajo preproste poštene ljudi, da se prodajajo. Tudi od drugih ni lepo, če se prodajajo kakor prostitutke po cestah, čeprav so mnogokrat krušno prisiljeni k temu. S tem se človeštvo demoralizira. Tu ima torej list popolnoma prav. Toda, kdo uvaja to nenravnost in neznačajnost? Ali ne tisti, ki sovražijo delavstvo in mu odrekajo vse pravice, ali ne tisti, ki zahtevajo tudi od neznačajneža ali celo »lopova« samo legitimacijo, pa ga protežirajo in smatrajo za svojega. To so oni, ki odrekajo delovnim slojem vse pravice, ki škrujajo proti pravičnim zahtevam, da ohranijo oblast in polna korita. Sovražstvo ni na mestu, pravi list; ni ga treba, če ima kdo drugačne nazore. Jako lepo! In kdo najbolj neti sovražstvo proti delovnim slojem in njih opravičenim

zahtevam? Ali ne tisti, ki danes moli »grevengo«, da bo jutri zopet in zopet grešil. Sejal bo kakor doslej sovražstvo, varal javnost z demagogijo o prijateljstvu do delavstva. Ko bo pa Hitler ali Dollfuss zavihel svoj meč, bo pa od veselja zavriskal in poskočil. Zato ne verujemo, da je »grevenga« iskrena, čeprav je popolnoma utemeljena in bi iskrena res bila tudi potrebna.

Stavka kamnosekov v Beogradu. Od 24. t. m. stavka v Beogradu 49 kamnosekov firme »Jošanice« d. d. oz. Bilniči. V podjetju so vladale neznosne razmere. Delavci so morali sami imeti svoje orodje. Zaslužili pa so eni, ki so bili delovodju bolj pri srcu in so dobivali mehek kamen Din 30 do Din 35 na dan, drugi pa komaj po Din 20. Nekajkrat se je dogodilo, da so delavci morali čakati po več ur na delo in sicer na svoje stroške itd. 9. februarja je firma odgovorila službam vsem delavcem in to proti določbam kolektivne pogodbe, brez utemeljitve. Posredovanje in spekcije dela ni uspelo. Ko je podjetje 23. februarja odpustilo 14 delavcev, je 24. februarja izstopilo tudi vseh v podjetju zaposlenih 35 delavcev. — Stavka je torej popolna, da bi pa delavstvo oplahilo, širi podjetje vesti, da mu je štrajk po godu, češ, da itak nima dela. Stavkajoči so odločeni zmagati.

Ljubljana ima novega župana. — Za ljubljanskega župana je bil imenovan bivši senator in odvetnik v Ljubljani, dr. Vladimir Ravnihar. Dr. Ravnihar je znana osebnost v političnem vrvenju. Od novega župana pričakujemo zlasti dvoje: prvič, da

za prijatelja traženom. Jugoslaveni! Mi vas pozivamo da dne 5. maja svi odlučno i složno izadžete na biralište i dadete svoj glas za listu Eji je nosilac Bogoljub Jevtić, predsjednik kraljevske vlade.

Beograd, 25. II. 1935.

Bogoljub Jevtić, predsednik ministarskega savjeta i ministar vanjskih poslova i ostali ministri.

T. G. dr. Masaryka 85. rojstni dan

Dne 7. marca t. l. slavi predsednik čehoslovaške republike svoj 85. rojstni dan. Čehoslovaški narodni svet apelira na javnost, da naj se ta dan spomni nezaposlenih in drugih dobrodelnih in kulturnih naprav. — Slavnosti bodo velikega obsega.

Dr. Masaryk je propovednik demokracije in svobode. Zato ga čehoslovaški narod po pravici spoštuje ter se ravna po njegovi miroljubni, svobodomiselni in socialni politiki.

Žal, da se pa drugod premalo navaja in posnema njegova družabno tvorna filozofija, ki uči, da pripada bodočnost končno le pravi in popolni demokraciji.

Alli si že poravnal naročnino? Ako še ne, stori takoj svojo dolžnost!

bo skušal razdeliti pravično ljubljanske davščine in posvečal pozornost socialnim razmeram, drugič, da bo ščitil občinske nameščence, ki jim grozi nova redukcija plač.

Bojevniki bodo kandidirali v narodno skupščino. Po dosedanjih vesteh bodo Bojevniki dobili nekaj kandidatur na Jevtićevi listi, kar se jim je po intervencijah posrečilo.

Pripadniki bivše Slovenske ljudske stranke se očitno ne nameravajo udeležiti volitev v narodno skupščino kot ideološka skupina. Kandidirali bodo baje na drugih listih pod drugimi imeni.

Ogromnost tekstilne industrije v Jugoslaviji. Takoj po vojni je bilo na našem teritoriju komaj štiri predilnice in devet tkalnic s 60.000 vreteni. Pred dvema letoma pa smo imeli že enajst predilnic in 68 tkalnic s 136 tisoč vreteni. V tem času se ni nobena industrija tako razvila.

Angleški nasvet Avstriji. Mednarodna politika položaja v Avstriji ne presoja prav ugodno. Daši so fašistične organizacije (nacionalno-socialistične) navidez razpusile svoje organizacije, obstojajo dalje pod novim vodstvom. Anglija je dala Avstriji materinski svet, da je nje rešitev samo v obnovitvi demokracije.

Angleški zunanji minister pojde na potovanje? Angleški zunanji minister Simon obišče Berlin, da skuša Nemčijo pridobiti za dogovore, ki so se sklenili v Rimu in Londonu. Sovjetska vlada pa je Simona povabila sama, da obišče Moskvo. Konservativni Angleži se Moskve boje, zaradi tega se vlada na prvi seji ni odločila, ali bi se povabilu odzvala ali ne. Verjetno pa je, da bo tudi kapitalistična Anglija uvidela, da more imeti samo dobiček od ruskega gospodarstva in ruske politične tolerance.

UMETNE OČI

izvirno popolnoma naravne za naše pacijente

F. Ad. Müller Söhne, Wiesbaden

V Mariboru, Hotel, Pri Zamorcu,

Gospoša ulica, dne 7. marca 1935

Tone Maček:

144

Slučaj Kumberger

»Nocoj boš spal pri nas,« je dejal Janez. »Ne kaže ti hoditi domov, jutri pa zopet na vse zgodaj preko blatnih goric k nam. Iti pa morava skupaj k Zavškovi.«

Pri Janezovih so pekli pogače in skubili purana, kot prispevek k gostiji. Mati ju je oštevala:

»Kod pa hodita. Kosilo je že čisto postano.«

»Nič ne de. Nisva lačna.«

Poslali so najmlajšo Janezovo sestro h Kumbergerjevem, da prinese Francetovo suktnjo, njegov novi klobuk, belo srajco in svileno kravato, da se bo zjutraj napravil kakor se spodobi.

Ženske so Franceta dražile z Uršo:

»K letu osorej nas moraš pa ti povabiti na ohcet na Jernejčevino.«

»Presneto ste bistroumno nape-

ljali to reč. Res. Ste mislili, da bom kupil mačko v zaklju?«

»Tega ti ne bo treba. Boš imel dovolj prilike, da si jo ogledaš od vseh strani.«

»Nič ne maraj, France, saj bomo imeli korajžnega godca. Če ti bo trdo šlo, pa njega pokliči na pomoč.«

»Ha, ha, ha!«

France je zardel kakor devica.

»Kakšne pa spet klatite!«

Preko noči je pritisnil mraz in tanke ledene šipe so cingljale pod nogami, ko so se svatje zbirali iz okolice, stopajoč po zmrzlem blatu razvoženih kolovoznic proti Zavškovi domačiji.

Janez in France sta vstala zgodaj. Francetu je še od prejšnjega dne malo šumelo po glavi od zavžitega vina, a mrzel jutranji zrak ga je kmalu ozdravil. Sveže obrta in umita, v novih belih srajcah, praznično oblečena, z novimi zametastimi kastorci na gladko počesanih glavah, sta bila zala fanta, saj tako so jima zatrje-

vale domače, še bolj pa sosedove ženske, ki so prihitele, da vidijo ženina od blizu v njegovem veličju.

Francetu je bilo danes za čuda lahko pri srcu in ko je stopil iz hiše, je ves razigran zavriskal. Saj on je samo neodgovoren akter v veseljigri. Kako se bo Janez zapletel in izmotaval, to se njega ne tiče. Pred seboj ima vesel dan, ki so tako redki v življenju in to je vse. Urška? Pa naj bo Urška.

Tudi močan čaj, ki ga je ravnokar popil, je prispeval k njegovi razigranosti. Zato še enkrat:

»Juhu-u!«

Na nasprotnem bregu je v odgovor nekdo zavriskal.

»Alo, Janez! Nas že čakajo!«

»Tako, tako!« se je Janez odzval in stopil na prag. »Da bi le že starešina bil tu!«

»Evo me!« se je oglasil moški glas izza ogla in sosed Ivšek je stopil na dvorišče s svojo ženo, ki si je bila krila visoko izpodrecala, da bi si jih ne umazala. Okrog pasu si je

po starem običaju pripela srebrn pas, od katerega ji je po boku bingljaj obesk s svileno pentljo. Pod vratom se ji je lesketala velika zlata zaponka, ki jo je podedovala po materi, ta pa po babici. Poslednji ostanek nekdanjega kmečkega blagostanja.

Mati je vabila v hišo:

»Skodelico čaja, prosim.«

»Se moramo požuriti. Nas bodo že čakali.«

Slednjic so se odpravili. Za njimi so še klicali:

»Nisi kaj pozabil, Janez? Imaš robeč? Si vzel denar, cigare?«

»Vse v redu. Ne pozabite biti pravočasno na fari in glejte, da bo v gostilni vse pripravljeno.«

Pri kapelici na križpotju sta jih pričakovala svat Sevšek z ženo in godec s harmoniko.

Ko so se bližali Zavškovi, je godec raztegnil mehove, da je odmevalo od bližnjega gozda. V tem trenutku se je v daljavi pokazal žareči rob vzhajajočega solnea.

(Dalje prihodnjic.)

Šoštanj

Bojevniki, v boj! Pred kratkim je bil sestanek bojevnikov tudi pri nas v Šoštanju, kateri pa je ključno končal. Nastopila sta kar dva prepričevalca. Tudi nekaj delavcev se nas je tega sestanka udeležilo, pa ne morda, da se hočemo kosat ž njimi, ampak da čujemo, kaj prinašajo. Povedali pa so prav malo. Morda jih mi nismo razumeli? Morda so jim bila neprijetna vprašanja, ki smo jih stavili? Morda so mislili, da ne pride glas resnice do nas, ker smo obdani od visokih hribov in da še ni prodrla k nam zavest in da ne vemo, kaj da delamo? — Dragi prijatelji, bojevniki, če bi radi imeli boj s kapitalizmom, kakor oznanjate in da hočete rešiti ovco pred volkom, potem Vas prosimo, pomagajte nam, mi delavci že imamo dolga desetletja bojevnikiške organizacije, pridi-te, mi vas prijazno sprejmemo, pa gremo lahko skupno v boj za ves trepci narod, da ga rešimo izpod jarma kapitalizma. — Naše svobodne strokovne organizacije so stare bojevnikiške organizacije. Vse drugo si pa kar izbijte iz glavic! In kadar zopet pridete, ali mislite priti, pošljite boljše govornike. Govornika sta vprašala predsednika sestanka, zakaj ni povedal, da so v Šoštanju marksisti, ker bi potem boljše govorila. Najboljše je, če si prihranite govornike. S svojim balzomom se kar sami mažite, za naša ušesa ta balzam ni. Kmetje, obrtniki in delavci, naša edina rešitev je, da gremo složni pri bodo-čih volitvah v boj, s tem bomo pomagali sebi in koristili drugim, ker smo mi pravi, ne namišljeni bojevniki! — **Borec za pravice izkoriščanih.**

Zalostna usoda iznemolega delavca. — Delavec B. A. je nad 37 let delal v tovarni Woschnagg. Zadnje leto pa je bolehal, huda naduha ga je pritisnila k tlom, da komaj leže. Kljub temu, da je iznemogel, bi moral po našem mnenju dobivati hranarino pri OUZD vsaj skozi 52 tednov. Zadnje čase pa mu je urad hranarino ustavil. 14 dni je že ne dobiva več. Zakaj? Ali je morda res kakšna denunciacija vmes? Očitne krivice je treba popraviti, človeka ne smemo izpostaviti pomanjkanju in to vrhu vsega še v boleznih. Kaj naj napravi tak revež s svojo ženo, ako mu še edina podpora, ki jo je do-slej dobival, prestane?

10. občni zbor godbenega društva »Zar-je« bo v nedeljo, dne 10. marca ob 9. uri dopoldne v dvorani Zadrúžnega doma. Vsi na občni zbor in zlasti tisti izmed podpor-nih članov, ki imajo kaj povedati, naj ne pozabijo priti!

Leše pri Prevaljah

Delo v leškem rudniku počiva. Pred kratkim sta obiskala leške rudarje ss. Uratnik in Pliberšek, da bi uredila vse potrebno radi izplačila mezdnih zaostankov, ki gredo v stotisoče. Ravnateljstvo je pri tej priliki obljubilo, da bo izplačalo vse, čim pride denar iz centrale, ako pa denarja ne bo in če bi prišlo do kaj hušega, bodo pa menda delavski zaslužki vendar zavarovani. Podjetje je pravzaprav delalo leto dni, če ne več na riziko trgovcev, zlasti pa Kon-zumnega društva za Mežiško dolino, katero je dajalo delavstvu potrebščine proti bonom, ki mu danes leže v blagajni. Kreditir-anje se je vleklo skoro bi rekli v nedogled, ker se je vedno upalo, da bodo kopači prišli do premoga. Ker pa premoga ni bilo, cen-trala pa tudi ni poslala niti fیکا in so kon-zum ter trgovci ustavili kredit, je podjetje ustavilo obrat. Delavci so po kreditni za-pori še hodili par dni na delo, saj so imeli še nekaj krompirja in fižola, 26. februarja pa je nastopil konec. Leški rudnik, ki je vr-gel lastnikom ogromne profite, je vsaj za-časno izčrpan, premoga je gotovo še dovolj, ali podjetje, ki je polagalo premalo pažnje na izkoriščanje prostosledskih pravic, ko je bil še čas za to, je priliko zamudilo. — Trpe pa danes delavci in njihove družine. Straš-na je beda, ki nas moli in tlači, kdaj bo konec naše Golgote. Kapitalizem, mi te ob-tožujemo!

Prevalje

Smrt zvestega zadrúžnika-sodruga. Dne 22. februarja t. l. smo spremili k večnemu počitku člana Konzumnega društva za Me-žiško dolino, zadrúžnika-sodruga Ivana Je-lena, vpokojenca v Prevaljah. Zadr. Ivan Jelen je bil zaveden in kremenit zadrugar. V zadrugarskem in delavskem pokretu se je udeleževal že izza svojih mladih let. Še v začetku meseca februarja je bil čil in zdrav in je nakupoval življenjske potrebščine pri svoji zadrugi, potem pa je nenadoma shiral. Prišel je na Prevalje pred 5 leti in je tu preživljal svoj zasluženi pokoj. Poprej pa je bil uslužben kot lovski čuvaj pri Meži-skem rudniku v Mežici, kjer je bil daleč naokrog poznan kot človek zelo dobrega in prijaznega značaja. Njegova poslednja želja

Uredniški kotiček

Radi preobilice gradiva so mora-li v tej številki izostati nekateri do-pisi, ki jih bomo priobčili prihodnjč. Ponovno prosimo vse cenj. dopisni-ke, da sestavljajo dopise kratko, ker je obseg lista mnogo premajhen, da bi zamogli objavljati dolgovazne do-pise, ki vsebinsko niso važni. Zahva-ljujoč se vsem požrtvovalnim dopis-nikom za sodelovanje, prosimo isto-časno, da naš apel uvažujejo, ker le tako bomo lahko ustregli željam na-ročnikov v posameznih krajih.

je bila, da mora iti njegov mrtvaški spre-vod, kakor tukaj v splošnem nazivajo, mimo rdečega konzuma, to je Zadrúžnega doma, čeprav je ta pot še enkrat daljša od one, ki pelje naravnost od njegovega stanovanja do pokopališča. Iz tega posnemamo, kako je ljubil svojo zadrugo, na katero je mislil še v poslednjih urah. Na njegovi zadnji poti ga je spremljalo mnogo zadrúžnikov in dru-gega prebivalstva. Spremili so ga tudi lov-ci, gasilska četa prevaljska, ter rudniška ga-silska četa iz Mežice, katere dolgoletni član je bil, na čelu s svojo godbo in društveno zastavo. Med potjo in ob odprtem grobu je svirala godba turborne žalostinke v zadnji pozdrav. — Počivaj v miru, dragi zadrúž-nik-sodrug, v srcu pa nam ostaneš v traj-nem in častnem spominu!

Črna

Člansko zborovanje Konzumnega dru-štva za mežiško dolino, prodajalne Črna I. in II., se bo vršilo v nedeljo, dne 3. marca t. l. ob 10. uri dopoldne v gornji zadnji dvo-rani pri Knezu v Črni z važnim dnevnim redom. Na to člansko zborovanje so vljudno vabljeni poleg članov-zadrúžnikov tudi vsi odborniki sorodnih organizacij ter drugi so-mišljeniki. Vhod v dvorano je pri kegljišču.

Veliko pustno veselico bo priredilo de-lavsko kulturno društvo »Svoboda« na pust-no nedeljo, dne 3. marca t. l. v vseh prostori-h gostilne Knez v Črni. Pričetek ob 3. uri popoldne. Za godbo nastopijo priljubljeni društveni tamburaši z deloma novimi ko-madi. Vsi somišljeniki in prijatelji vesele za-bave, na svidenje!

Slov. Bistrica

Naprej ali nazaj? Po neuspehu nedel-skega protesta delavstva pri predsedniku občine sodeč, izgleda kot da gremo nazaj v stari vek! Zakaj? Človeku se čudno zdi, ka-ko je mogoče, da se mora še dandanes bo-riti in protestirati proti kuluku. Vemo, da v smislu pravilnika z dne 20. dec. 1930 in uredbe kr. banske uprave z dne 11. jan. 1932 občinske uprave še imajo pravico pobirati odkupnino za ljudsko delo. Vemo pa tudi, da so naprednejše občine kuluk že ukinile, ker so se zavedale, da živimo v modernih časih. Zakaj le imamo v Slov. Bistrici še vedno kuluk? Kaj tukaj niso naprednjaki doma? V času volilnih agitacij imajo vse polno lepih in sladkih naprednih obljub zlasti za delavca. Obljube in dejanja pa so kot noč in dan. Naše majhne plače, ki niti ne zadostujejo za pravo človeško življenje, so občutno obdavčene z kulukom. In vendar ne rabimo cest drugače, kot da po njih hodimo na delo in od dela. Sodrugi! Hvalevreden je vaš skupen protest na občini in vendar mo-rate vedeti, da bi tega ne bilo treba, ako bi ob pravem času, t. j. ob volitvah tako složno nastopili. Tedaj je bil čas in dana možnost, da sami odločimo o svoji usodi. Zato, zdru-žite svoje moči v trdni organizaciji in sle-dite klicu organizacije. Zopet prihaja čas, ko bomo lahko nastopili in z našim glasom protestirali tudi proti kuluku. Storimo to tako, kot smo storili v nedeljo.

Podružnica I. delavskega kolesarskega društva je imela preteklo nedeljo, dne 24. februarja ob 14. uri v gostilni Verhovnik svoj redni občni zbor ob zadovoljivi udelež-bi. Ugotovilo se je, da je društvo gmotno in po številu članstva napredovalo, kar naj bode v pohvalo staremu odboru. Treba pa bo razviti pravi proletarski čut med nami, da bo sleherni vedel, da je proletarec in kot tak — sodrug. Tozadevno bomo morali raz-mišljati o prireditvi predavanj, ki bodo naj-več pripomogla k poglobitvi naše delavske zavesti.

Podružnica »Svoboda« je priredila v nedeljo, dne 24. febr. ob 16. uri v gostilni Verhovšek predavanje o zgodovini kmetov. Predaval je sodr. Teplý, ki je lepo in raz-umljivo opisal velike boje kmetov za staro pravdo. Želeti bi bilo, da bi se teh preda-vani udeleževalo zlasti delavstvo v še več-ijem številu kot doslej.

SPORTNA RUBRIKA

Maribor : Svoboda. V nedeljo, dne 3. marca se bosta srečala v prvenstveni bor-bi za točke rivala Maribor : Svoboda. — Svoboda, ki je lani kot novinec vstopila v I. razred, ni sportne publike popolnoma raz-očarala, vendar pričakujemo letos od nje nekaj več. Predvsem se morajo igralci za-vedati, da se v tabeli nahajajo na nevar-nem mestu, da zdrknejo zopet v II. razred. Zato bo treba napeti takoj v prvih tekmah vse moči, da si nabere moštvo točke, ki so in bodo odločilne za placement v tabeli. Pri-čakujemo in želimo, da pri nedeljski tekmi pokažejo igralci vse, kar zmorejo, da po-kažejo vse svoje znanje in vso voljo do zmage, kot so to pokazali lani pri kvalifi-kacijskih tekmah. — Tekma bo zelo zani-miva in se pričakuje rekorden poset. Vrš-i se na igrišču »Svobode« s pričetkom ob 15. (3.) uri. V prvenstveni predtekmi se sre-čata rezervi obeh klubov.

Redni in ustanovni občni zbor SK »Svo-bode« v Mariboru se je vršil v nedeljo, dne 24. februarja t. l. ob polnoštevili udeležbi članstva v klubovih prostorih. Pod pritiskom razmer se je klub osamosvojil, vendar osta-ne idejno še pri »Svobodi«. Iz izčrpnih poro-čil funkcionarjev posnemamo, da ima klub 128 rednih veriificiranih članov; od teh od-pade na: nogomet 60, rokoborci 50, boksarji 18. Klub ima te-le sekcije: nogometno, težko-atletsko, laško-atletsko, zimsko-sportno in ping-pong. Po podeljenem absolutoriju sta-remu odboru je bil po kratki volilni debati izvoljen soglasno novi odbor: predsednik Ošlak Josip; podpredsednik Ferenc Adolf; centralni blagajnik Ošlak Franc; blagajnik Tkalec Ivo; blag. nam. Kemperle Alojz; taj-nik Selinšek Milivoj; tajnikov nam. Drčar Vinko; načelnik nog. sekcije Knez Franjo; načelnik težko- in lahko-atletске sekcije

Rotman Janko; načelnik zimsko-sportne sek-cije Kramberger Lojze; načelnik ping-pong-sekcije Drevišek Vili. Odborniki: Fras Ru-di, Strukl Mihael, Mujezinović Avdo. Revi-zorji: Karner Edo, Dvoršak Ivo, Jedlovec Stane. Namestniki: Majcen Leo, Dvoršak Rado, Kager Fric. — Klub ima lastno lepo sportno igrišče ter se nahaja v I. razredu in je sedaj na članstvu, predvsem na igralcih I. moštva ležeče, da pozicijo v I. razredu ob-drže. — Torej »Svobodaši«, v spomladni no-gometni sezoni krepko na delo in uspeh ne bo izostal!

Nedeljski rezultati.

Tekme za zimski pokal bana g. dr. Puca v Ljubljani so končale:

Svoboda : Zalog 5 : 3.

Grafika : Hermes 3 : 0.

Zlasti druga tekma pomeni veliko pre-senečenje, ker je Grafika premagala Her-mesa, kateremu se zelo pozna pomanjkanje zimskega treninga. — Prihodnjo nedeljo se tekMOVanje nadaljuje na igrišču Hermesa in nastopijo: Svoboda : Grafika in Hermes : Zalog.

V Celju je Olimp otvoril spomladansko sezono ter v premočni igri premagal SK Trbovlje s 3 : 0.

V Mariboru sta nastopila Rapid in Ma-ribor ter je bil rezultat 5 : 4 za Rapid. — Spoprijela sta se v prijateljski treningtekm-ti Železničar in Svoboda, v kateri je bila Svoboda porazena s previsoko izraženim rezultatom 9 : 1.

Prihodnjo nedeljo se začne v Mariboru že prvenstvo v podsavezni ligi.

Začetek prvenstvene sezone. Prvenstve-ne tekme drugega razreda se začnejo v vseh krajih ljubljanskega podsaveza dne 24. marca.

Delamo

da Vas dobro in
pošteno oblečemo

Naše cene so:

	Dln
Obleke za delavnik	120-160
Volnene obleke . .	170-390
Fantovske obleke .	110-290
Hlače	75-160
Otroške obleke . .	60-130
Športske kape . .	10- 18
Nepremočljivi hubertusi	320, 260, 160

TIVAR- OBLEKE

OBVESTILO!

Cenj. občinstvu sporočamo, da smo naše delavnice preselili iz Koroške ceste v lastne prostore **Cankarjeva ulica 6 (poleg veletrgovine Weka)**
Trgovina na drobno pa se nahaja še vedno **Gosposka ulica 13**
Z odličnim spoštovanjem **KARO** industrija čevljev